

KATOLIKUS *Pedagógia*

2015/3-4.

FÜLÖPSE DR. ERDŐ MÁRIA, PhD:
Értékelvű kisgyermeknevelés multikulturális közegben

PROF. DR. HABIL. JAN ZIMNY:
A tehetségfejlesztés kérdéséhez

FARKAS ISTVÁN, PASTOR:
Bibliolvasás és tehetségfejlesztés

DR. DÓSA ZOLTÁN, PhD:
Talentum az erő sötét oldalán

GABRIELLA SIVAKOVA – TOMÁŠ JABLONSKÝ:
A tehetséges tanulók nevelési sajátosságai

FIEBER ÁGOTA:
A belső fény kibontakozásának útján
– a kisgyermekkorai tehetséggondozás lehetőségei

GÁSPAR KATALIN – DR. DESZŐFI GABRIELLA, PhD:
Kokas Klára lélekemelő zenepedagógiájáról

PETŐCZ JÁNOSNÉ DR., CSc:
Idegennyelv-oktatás felnőttkorban (Módszertani kérdések)

PAZMÁNY ÁGNIS:
A művészettörténet OKTV a kiemelkedő tehetséggondozás

DEAKNÉ SZABÓ ZSUZSANNA:
Gondolatok a tehetséggondozás kapcsán

TÓTH GYÖRGYI:
Történelmi adalék a földrajzoktatás reformjához
és a magyar földrajzi gondolkodás megújulásához

egyéneknél és közösségekben is – úgy mond spontán –, az élő hitértektől vezérelve visszafordulnak Isten irgalmához.²

Szent II. János Pál így indokolta meg az irgalmasságról szóló igehirdetés és tanúságtétel sürgető voltát a mai világban: Az irgalmasság „kortársaink nagy részének megítélés szerinti igen nagy veszélyben forog. Krisztus misztériuma (...) arra is szólít, hogy hirdessük az irgalmat, mint a könyörülő Isten Krisztus misztériumában bemutatott szeretetét. Ez a misztérium arra is hív, hogy forduljunk az irgalom felé, és nagyon kérjük azt az Egyházat és a világ történelmének jelen nehezé és döntő szakaszában.³ E tanítása aktuálisabb, mint valaha, és érdemes föllevenítenünk a Szentében. Hallgassuk csak újra az ő szavait: „Az Egyház akkor él hiteles életet, amikor vallja és hirdeti az irgalmasságot – a Teremtőt és Megváltót legcsodálatosabb tulajdonságát –, és amikor az embereket az Údvözítőtől őrzésre és osztogatásra rábízott irgalmának forrásához vezet.”⁴

12. Az Egyháznak a küldetése, hogy hirdesse Isten irgalmasságát, az evangélium dobogó szívét, melynek általa kell eljűmia minden ember szívéhez és elméjéhez. Krisztus Jegyese magává teszi Isten Fiának magatartását, aki válogatás nélkül közeledik mindenkihez. Manapság, amikor az Egyház az új evangelizáció feladatával szembesül, az irgalmasság témáját új lelkesedéssel és megújított lelkipásztori tevékenységgel kell hirdetnünk. A hitelesség szempontjából döntő, hogy az Egyház és igehirdetése az irgalmasságot elsőként élje és tanúsítsa. Nyelvezetének és gesztusainak közvetítenie kell az irgalmasságot, hogy behatolhasson az emberi szívekbe, és arra indítsa őket, hogy megtalálják az Atyához visszavezető utat.

Az Egyház első igazsága Krisztus szeretete. Az Egyház ennek a megbocsátó és önátadó szeretetnek a szolgálója és közvetítője az emberek között. Eppen ezért, ahol az Egyház jelen van, ott nyilvánvalóvá kell válnia az Atya irgalmasságának. Plébániánkon, közösségeinkben, társulatainkban és mozgalmainkban – egyszóval bárhol, ahol keresztények élnek, mindenkinek rá kell találnia az irgalmasság oázisára.

13. E Jubileumi Évet az Úr szavainak fényében szeretnénk megélni: *irgalmasok, mint az Atya*. Az evangélista idézi Jézus tanítását, aki azt mondja: „Legyetek hát irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas” (Lk 6,36). Ez az életprogram annyira nehéz, amennyire örömmel és békeséggel teljes. Jézus parancsa mindazoknak szól, akik hallják az ő hangját (vö. Lk 6,27). Ahhoz tehát, hogy képesek legyünk az irgalmasságra, először Isten szavának hallgatónak kell válnunk. Ez azt jelenti, hogy újra fel kell fedeznünk a csend értékét, hogy elmélkedhesünk a hozzánk intézett Szórról. Ezáltal lehetővé válik számunkra Isten irgalmasságának szemlélése az életstílusunként való elsajátítása.

² II. János Pál, *Dives in misericordia* enciklika, 7.

³ Uo. 15.

⁴ Uo. 13.

Jonathan Rooke – Bethlenfalvyné Dr. Streitmann Ágnes, PhD

ENGLAND, WINCHESTER UNIVERSITY
MAGYARORSZÁG, APOR VILMOS KATOLIKUS FŐISKOLA

Talent Support through English and Hungarian Folk Tale Tradition

Talent promotion aims at not only the few gifted, it can be beneficial for all children and youth. All of them possess potential that can be developed. The development of resources in young people is intertwined with supporting interaction, self-confidence, and self-monitoring skills, social and emotional competence, communication skills, persuasive power and, last but not least, with developing one of the so-called key competences – intercultural competence.

There are skills, competences and resources and there are several ways to develop these in order to promote talent successfully. One way is to bring together the students of two teacher training institutes from different countries. Students can work together to collaborate in research, to learn about each other's culture, to share their knowledge and finally to meet personally when visiting each other's institutions.

This is exactly what two teacher training institutes – The University of Winchester from England and Apor Vilmos Catholic University from Hungary – decided to do by launching a joint project aiming at comparing, analyzing and dramatizing English and Hungarian folk and fairy tales.

1. BEGINNINGS

The project began at a meeting of the Comenius Association in 2015. Two lecturers from different institutions with a shared enthusiasm for children's literature realised they both taught their students about traditional folk tales and fairy tales. There was clearly commonality in the approaches and analytical tools. It became apparent that despite studying in two different European countries, some of the tales that the students studied were the same. This triggered an idea. Could students from Hungary and England study together folk tales and fairy tales? Could a selection of folk and fairy tales be made that enabled each class of students to study and compare at their respective institutions? What would the students find out about the ways the same folk and fairy tales were understood and how cultural differences enriched a variety of ways of representing the stories? How would students from different European countries teach the same tales with young children in school? What did we have to learn from each other about the folk and fairy tales and teaching children's literature? Appropriate tales were selected, a project plan was outlined and an international research project was born.

2. OBJECTIVES OF THE PROJECT

- The shared project between the two institutions emphasizes not only the intercultural aspects of folk tale tradition through investigating similarities and differences, but also targets identifying the national characteristics emerging in the tales, and enhancing knowledge about the British and Hungarian culture.
- It offers the possibility of gaining international experience by promoting international cooperation through students sharing research and knowledge exchange. It develops an intercultural dialogue between the English and Hungarian students through investigating how the tales can be represented in different art forms in different countries and by enhancing the students' knowledge about folk tales, particularly the Hungarian and English ones, and relevant theory
- The project aims at fostering talent in Hungarian and English students by encouraging them to use English and Hungarian folk tale traditions in a creative way, to use the literary treasure of the two countries in their ways of expressing their thoughts, ideas, emotions about the world, human relationships, social changes and the connection between past and present. For Hungarian students, the project offers the possibility to develop English language skills, and develop art and craft skills.
- It intends to encourage schools from each country to actively participate, thus making it possible for students to compare pedagogical practices in a different European country. Students and schools will develop pedagogical teaching and learning activities for children to use so they can engage meaningfully with folk and fairy tales.

3. CONTENT OF THE PROJECT

3.1. In-college work

The project aims at promoting and providing both academic and practical background for the English and Hungarian Folk Tales Research Project of University of Winchester and Apor Vilmos College. The students will investigate English and Hungarian Folk and Fairy Tales favouring tales that are common to both England and Hungary. They carry out the comparative analysis of the following English and Hungarian Folk Tales: *The Gingerbread Man* and *The Little Dumpling*; *Hog Bridegroom* and *Hans-My-Hedgehog*; *The Salt and Cap o' Rushes*; *The Little Swineherd* and *The Princess of Canterbury*.

• Theoretical aspects

The theoretical aspects comprise reading and analyzing English and Hungarian Folk Tales focusing on language patterns, folk tale imagery; examining universal values and common truths while simultaneously addressing the specifics of the tales as historically and culturally bound. Students are investigating different aspects of the tales within cultural, narrative, moral, and psychoanalytical frameworks, and they will be familiarized with critical methodologies used in the study of folk and fairy tales: (e.g. Propp's structuralist, Bettelheim's psychological framework, and Zipes' socio-political approach.) Students will apply these methodologies to the texts which will be examined.

• Research activity

Besides doing research on the texts, students are encouraged to investigate the ways the tales are represented in diverse cultural forms through books, picture books, artwork, puppetry, drama, media adaptations, images, illustrations, buildings, museums etc.

Students have already engaged with one another on a closed Facebook page. On this page they will become familiar with one another as research colleagues and fellow teachers. In addition, they will be able to post and exchange research findings.

A website has been made by the students, which will be populated with research from students of both universities about the selected folk and fairy tales, for example, essays, research papers and film links.¹

A key part of the research will be students presenting a seminar to students in the partner country. During each visit to one another's country, the students will present a seminar about the folk and fairy tales in their country.

• Integration with existing university modules

All the participating students in Hungary and Winchester are studying children's literature at both an academic and a pedagogic level. They are all participating in modules that prepare them to analyse and appreciate a range of children's literature while at the same time develop their pupils' knowledge of children's literature in school.

As Apor Vilmos Catholic College is a talent point, and belongs to the talent support network of talent points in Hungary, the tale course has been launched as a talent fostering course. The course entitled *Comparative Analysis of Hungarian and English Folk and Fairy Tales*, is an optional course unit, which covers exclusively the field of Hungarian and English Folk and Fairy Tales. Obviously it draws on the knowledge and competencies the students acquire in their regular children's literature module but simultaneously it also adds a kind of specialized knowledge to this literary basis. The module is a 52-week course taught over 2 semesters. The first semester focuses mainly on college work including both academic studies – carried out at the Department of Foreign Language and Literature – and art and craft activities realised at the Department of Art and Craft. The second semester will be devoted mainly to school work, where the students can apply their research and pedagogical knowledge and their knowledge about ways of adapting and performing folk tales with children in primary school.

The Winchester module is a specialism that students choose to study. Students study a range of children's literature and make connections to practical ways of promoting and developing a love of literature in primary school (5-11 year-old) pupils. The Folk and Fairy Tales Project sits well in both the English and the Hungarian children's literature modules and easily blends into existing curriculum design and will promote talent in all the participating students.

Practical and artistic aspects are also emphasised in both institutions. The theoretical, research part of the course will be accompanied by art and craft activities aiming at preparing puppets, props, scenery, illustrations etc. to be used in performances in seminars and in school work with children.

¹ <http://folkandfairytalesproject.weebly.com> (Utolsó megtekintés: 2015. november 20.)

3. 2. Pedagogical experience in school

Students from both countries share a common interest in children and an ambition to become teachers in school at the end of their university course. As well as an academic interest in analysing the psychological and cultural significance of the folk and fairy tales, students are deeply interested in how to unlock children's love of children's literature. Indeed, in England it is now a key part of government strategy to train primary school teachers to help children to take pleasure in reading. A recent document published by the UK Department for Education "Reading: The Next Steps"² expresses this ambition:

"Reading, and discussing what you have read, are cornerstones of education, and the national curriculum aims to encourage all pupils into the habit of reading widely and often. The government expects teachers to do everything they can to foster a love of reading. All children should be encouraged to choose and read books independently as they move through primary school and beyond, so they discover writing that interests them, makes them think or makes them laugh – and are inspired to read more."²

In parallel with the English and Hungarian students' cooperation, there will also be primary school work. Students will research possible ways of working with the children based on the tales. They will choose 1 or 2 tales, prepare lesson plans, dramatize and perform the tales with children.

Schools that have existing good partnerships with the universities will host the students and assist them in their practical classroom work with children. Students will work with children in their home country, experimenting with ideas for teaching children about the folk and fairy tales. They will refine these and then prepare to share the classroom pedagogical techniques with their partner students when they visit their country and they will work together in the classroom. These will then be critiqued and further refined following experience of working with children using the approaches.

It became apparent that the students in Hungary and England were being exposed to different pedagogical techniques specific to their own country's national curriculum. These pedagogical approaches will become relevant and valuable sites for knowledge exchange. The strong tradition of puppetry in Hungary does not exist in England and this is of great interest to Winchester students. The imaginative cartoon series entitled *Hungarian Folk Tales*, directed by Marcell Jankovics are also exciting productions, which are worth of interest, and are likely to entertain the English students. They represent the rich tradition of Hungarian animation film-making, reaching its peak in the 1980s. Another interesting way of adapting folk tales in Hungary, are the Hungarian filmstrips. They used to be popular in the 1960s and 70s, and after a long break, since the beginning of the new century there has been a revival of the Hungarian filmstrips, and they are available again in bookshops, several of them in English.

The use of tablet technology e.g. Apple iPads is a significant part of UK trainee teachers' learning experience. Consequently, Winchester students have been exploring the possibility of using an APP I Can Animate to enable children to script and make digital puppet shows based on the fairy and folk tales.

Another established approach used by teachers in English primary schools is Philosophy for Children. English students will introduce this approach to Hungarian students

² https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/409409/Reading_the_next_steps.pdf accessed 1st November 2015 (Utolsó megtekintés: 2015. november 10.)

in the context of the folk and fairy tales. *Hans-My-Hedgehog*, one of the selected tales, is based on the tale of *Cupid and Psyche* by Philip Pullman.³ At a supervised research meeting, the students decided that discussing the themes and motifs of *Hans-My-Hedgehog* with children in the classroom would be facilitated by using the *Philosophy for Children* approach to structure the lesson. Notes about application of *Philosophy for Children* that have been prepared by the students and written up by one of them, Alice Bott, are reproduced below:

4. THE SESSION BASED ON THE PHILOSOPHY FOR CHILDREN APPROACH

The first stage of the session is showing the children a stimulus, for example, a photo stimulus of Cupid and a princess to represent Cupid and Psyche. After discussing the stimulus with talk partners, this would draw out any previous knowledge the children may have about Cupid and princesses during whole class feedback. Cupid and Psyche was chosen because it has similar themes to Hans-My-Hedgehog, and we believe this story is more accessible for younger children.

After the feedback to the class, the teacher may have to give some knowledge about Cupid and let the children discuss again. The point is to identify the similar ideas, to share and discuss the different ideas, to be certain of them, and to develop some questioning.

Then the children are given some themes e.g. friendship, trust and love. Explanations of what each theme means may be required. After that, students need to elicit which theme the children think describes the stimulus best. They should discuss it with talk partners. Feedback to the class can be hands up, moving around classroom, or other kinds of choosing techniques. It is important to keep children active and for them to feel as though it is their choice when selecting a theme/question. It is at this point of the sequence of enquiry that we will direct the children into an activity carousel so they can experiment with role play, story sacks and outdoor learning. This will assist the children's learning by demonstrating their interpretation of the stories.

5. THE INTERNATIONAL EXCHANGE

During the shared project, the students prepare to engage in a research and knowledge exchange at Apor Vilmos Catholic College and University of Winchester. This will be a 4-day visit in the spring term (2nd semester) 2016. During their visit to Hungary, English students can share their findings and knowledge with the Hungarian students in seminars. In addition, they can visit a primary school, where they can observe (puppet) performances of one or two tales performed by Hungarian students and children. In Hungary, English students can visit Kabóca Puppet Theatre, see performances, participate in interactive puppet shows with music. They can visit the Budapest Story Museum and enjoy a guided tour in English.

A similar programme will be available for Hungarian students in Winchester. Here, Hungarian students will visit the Story Museum in Oxford and the students will work together with iPads and Philosophy for Children at a University Partnership School.

³ PULLMAN, P., *Grimm Tales: For Young and Old*, Penguin Classics, London 2012.

6. CONCLUSION

The scene is now set for an intercultural exchange project between Hungarian and English students of children's literature and education. The project will experiment with traditional European storytelling approaches to explore exciting pedagogical opportunities for the student teachers and their pupils in the classroom. In this way, talent will be promoted in both countries amongst student teachers and their pupils.

ÖSSZEFOGLALÓ

Tehetséggondozás az angol és magyar népmesehagyomány alkalmazásával
A beszámoló az Apor Vilmos Katolikus Főiskola és a Winchester University közötti együttműködés célját, megvalósulási formáit, alkalmazott módszereit mutatja be. A két intézmény közös projektje a *Kultúrák és nyelvek találkozása nemzetek meséin keresztül* témakört öleli fel, és az „Akkreditált Kiváló Tehetségpont” elismeréssel rendelkező Apor Vilmos Katolikus Főiskolán, a Tehetségpont program keretein belül valósul meg. *Magyar és angol népmesék összehasonlító elemzése (Comparative Analysis of Hungarian and English Folk and Fairy Tales)* címmel, választható kurzusként indult, a Nyelvi és Irodalmi Tanszék és a Művészeti Tanszék összefogásában, Székely Andrea – a főiskola oktatója és a Kabóca Bábszínház igazgatója – közreműködésével 2015 szeptemberében. Az együttműködés célja a két kultúra alaposabb megismerése a mesékben található univerzális, hagyományos értékek felfedezésén és a két kultúrában való különböző megjelenési formáik elemzésén keresztül. A közös munka olyan népmesék összehasonlító elemzésére épül – irodalmi, pszichológiai és szociológiai szempontok alapján –, melyek mind a magyar, mind az angolszász kultúrkörben megtalálhatóak. Az elemző munkához kutató tevékenység és alkotó, kézműves tevékenység is kapcsolódik: a hallgatók feladata a művekhez kapcsolódó különböző művészeti alkotások gyűjtése, valamint saját művészeti alkotások (például bábok) készítése. A pedagógiai célöravázlatok készítése és a mesék előadása általános iskolában, gyermekekkel együttműködve, bábelőadások és élő előadások formájában. A magyar és az angol diákok között az együttműködés közös online felületen történik. Az online együttműködés formái: Facebook – informális, baráti kapcsolatok kialakítására – és Weebly – a kutatás eredményeinek, valamint az iskolai foglalkozásokról készült videófilmeknek az online tárolására. A közös munka utolsó lépése egy cserélt, személyes találkozás az Apor Vilmos Katolikus Főiskola és a Winchester University hallgatói között, melynek keretében a diákok megismerik egymás intézményét, megtekintik a meselőadásokat. Az angol hallgatók angol nyelvű bábelőadást látogathatnak meg a veszprémi Kabóca Bábszínházban, és angol nyelvű vezetéssel vehetnek részt a budapesti Mesemúzeumban. A magyar hallgatók az oxfordi mesemúzeumot (Oxford Story Museum) látogathatják meg, és a Winchester University partneriskolájában nézhetik meg a meselőadásokat.

Somody Beáta

MAGYARORSZÁG,
LAKATOS MENYHÉRT ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Kis hópelyhek az örömök

Józsefváros Magdolna-negyedében dolgozom, a volt Erdélyi utcai iskolában, a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumban, immáron hetedik éve. A körzetesítés következtében hozzánk is azok a gyerekek járnak általános iskolába, akik az iskola környékén laknak, vagyis többségében cigány tanulók. Gimnáziumi tagozatunk rendőr/belügyi ismeretes profílija vidéki diákokat is vonz, így ott kevesebb (kb. 45%) a cigány fiatalok aránya. Ebben az iskolában már nagyon kevés olyan kollégám van, aki itt kezdte a pályáját, és a hajdani szép idők után a mában is együtt küzd velünk. Sajnos itt hamar kiégünk, amortizálódunk, és a mostani adminisztratív szemléletű munkavégzés sem segít a valós problémák azonnali, gyors és hatékony megoldásában.

Rajz, vizuális és környezetkultúra szakos tanárként, illetve tanítói végzettséggel rendelkező komplex és holisztikus szemlélettel valló pedagógusként teszem a dolgom iskolámban. A tantárgyam minden más tárgyhoz képest a leglátványosabb dolgokra sarkallhatja a gyerekeket, főként ha az irodalom, tánc és dráma, zene társításával is élünk. Nincs olyan terület, amelyet nem érint a vizualitás, azonban tárgyi környezetünk állapota mégsem tükrözi az esztétikai minőséget, az igényességet, a fenntarthatóságot, az értékeséget.

2009-ben, az intézménybe kerülésemtől úgy gondoltam, nem fogok elérhetetlen pályázatokon indulni tanítványaimmal, nem fogom olyan helyzeitbe hozni őket, amelyben hiányszoroknál nagyobb mértékű önmaguk és mások számára is. A Gyermek Alkotókör gondolata ekkor fogalmazódott meg bennem: a cél annak az örömmel a megéltése volt, amikor szívesen rajzolunk, festünk, alkotunk saját magunknak, akár különösebb keretek nélkül. Alkotásokon pedig olyan befejezett, kész munkákat kell érteni, amelyeknél érezhetjük, „Ez most jól sikerült!”. Az alkotókör tagjaival hamar elértük azt az érzelmi igényt, hogy meg szeretnénk mutatni munkáinkat másoknak. A gyerekek vágytak rá, hogy átéljék a büszkeséget, és azt, hogy az iskola közösségének bebizonyíthatassák tudásukat. Fontosnak tartottam, hogy ez kellő módon történjen. Olyan legyen, mintha tényleg egy galéria kiállítását szemléljünk, de ehhez szükség volt például az asztalos karbantartónk ügyességére, aki lambéria maradékokból, terveink szerint, egyedi képeket készített nekünk. Az első alkotások igazából színezések, színvázlatok, színtervek voltak, amelyek az 1. osztályos tanulók készítették. Erre a célra egy kiváló kortárs képzőművész munkájából indultunk ki, Kováts Albert *Hálózatok* című művéből kinyerve a színeket, a vonalakkal osztott négyzetet kellett tetszőlegesen módon kiszínezniük a gyerekeknek.¹

¹ <http://www.raday-galeria.hu/?page=kiállítás&lang=hu> (Utolsó megtekintés: 2015. nov. 27.)